

ESKİŞEHİR
OSMANGAZİ
ÜNİVERSİTESİ
DİSİPLİN
SORUŞTURMA
REHBERİ

(2547 Sayılı Kanuna
Tabi Personel)

2547 SAYILI YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU (MADDE 53)
657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU (MADDE 124-145)
DEVLET MEMURLARI DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ

Bu rehber Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından hazırlanmıştır.

Yayın Tarihi: 26 Ekim 2023

I. BÖLÜM	6
BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ	6
1. Amaç.....	6
2. Genel Kapsam	6
3. Dayanak	6
II. BÖLÜM	7
DİSİPLİN CEZALARI İLE CEZALARI GEREKTİREN FİİL VE HAREKETLER	7
1. Disiplin Cezaları.....	7
2. Disiplin Cezasını Gerektiren Fiil ve Hareketler	7
2.1. Uyarma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:.....	7
2.2. Kınama Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:	7
2.3. Aylıktan Kesme Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:	9
2.4. Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:10	
2.5. Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:	11
2.6. Kamu Görevinden Çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:.....	12
III. BÖLÜM	13
SORUŞTURMA İLE İLGİLİ GENEL ESASLAR	13
1. Disiplin Soruşturmasında uyulacak esaslar:	13
2. Soruşturma Açmaya Yetkili Amirler	14
3. Soruşturma Açma ve Ceza Vermede Zamanaşımı	15
4. Kurumdan Ayrılmanın Soruşturmaya Etkisi	16
5. Ceza Kovuşturması ile Disiplin Soruşturmasının Bir Arada Yürütülmesi	16
6. Disiplin ve Ceza Soruşturmasının Birbirine Etkisi.....	17
IV. BÖLÜM	18
SORUŞTURMACI İLE İLGİLİ SÜREÇLER	18

1. Soruşturma Onayı ve Soruşturmacı Görevlendirilmesi.....	18
2. Soruşturmanın Süresi.....	19
3. Soruşturma Hazırlık Süreçleri	19
4. Dosyayı Bilirkişiye Gönderme	20
5. Şikayetçi, İhbar Eden, Tanıklar ve Diğer İlgililerin İfadelerinin Alınması	20
6. Soruşturulan Hakkında Bilgi Alınması.....	21
7. Savunma Alınması	21
8. Disiplin Soruşturma Raporu.....	22
9. Dosyalama.....	23
10. Dosya Teslimi.....	24
11. İyi Halin Değerlendirilmesi.....	25
12. Disiplin Suçunun Tekerrürü (Tekrarı).....	25
13. Öngörülmemiş Disiplin Suçları.....	27
14. Disiplin Cezasının Düşmesi	27
15. Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezasının Uygulanamaması	28
16. Soruşturmacının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Hususlar	28
17. Disiplin Cezası Verilmesinde Uygulanacak Temel İlkeler	30
V. BÖLÜM	31
DİSİPLİN CEZASININ VERİLMESİ	31
1. Disiplin Amiri/Kurulu Tarafından Son Savunmanın Alınması ve Sürecin Tamamlanması.....	31
2. Verilen Disiplin Cezalarının İlgililere Tebliği	31
3. İtiraz, İtiraz Süresi ve Yapılacak İşlem	32
4. Verilen Disiplin Cezalarının Bildirilmesi.....	33
5. Verilen Disiplin Cezasının Uygulanması.....	33
6. Disiplin Cezalarının Bir Süre Sonra Özlük Dosyasından Çıkarılması	33
7. Disiplin Cezası Vermeye Yetkili Amir ve Kurullar	34
8. Disiplin Kurullarının Teşekkülü	35
9. Karar Süresi	35
10. Yüksek Disiplin Kurulu'nun Karar Alma Usulü	36

VI. BÖLÜM	37
GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA TEDBİRİ	37
1. Görevden Uzaklaştırma.....	37
2. Yetkili Makam.....	37
3. Görevden Uzaklaştıran Yetkilinin Sorumluluğu	37
4. Görevden Uzaklaştırılanların Hak ve Yükümlülüğü	37
5. Tedbirin Kaldırılması.....	38
6. Göreve Tekrar Başlatılmasının Zorunlu Olduğu Haller.....	38
7. Amirin Takdiri.....	38

I. BÖLÜM

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

1. Amaç

İdarenin kamu hizmetlerini yürütürken belirli ilke ve kurallara riayet etmesi gerekir. Hukuk devleti olmanın bir gereği olarak faaliyetlerinde hukuka uygun davranma yükümlülüğü olan Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, tüm faaliyetlerinde olduğu gibi, personeli hakkında yürütülen disiplin soruşturmalarında da azami düzeyde hukuka uygun davranmaktadır.

Bu rehberin amacı 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na tabi Üniversitemiz personeli hakkında yapılacak disiplin soruşturmalarında uygulanacak usul ve dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında sürecin taraflarına yol göstermektedir. Soruşturmanın hukuka uygun yapılmasının yanı sıra Üniversite bünyesinde yürütülen tüm soruşturmalarda hukuki istikrarı sağlamak amacıyla kaleme alınan bu rehber ilgili mevzuat ve yargı kararları ışığında uygulayıcıya yol gösterecektir.

Üniversitemizde çalışan memurların belirli eylemlerinden kaynaklanan ve disiplin müeyyidesi öngörülen işlemler; esas olarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ilgili maddeleri (53. Madde) çerçevesinde yürütülmektedir. Bu hükümlerin yanı sıra, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun (Madde 124 ila 145) soruşturma ile ilgili disiplin hükümleri de uygun düştüğü ölçüde uygulanmaktadır.

Disiplin soruşturmasının usulüne uygun yapılması, disiplin yaptırımlarının amacına ulaşması ve Üniversitemiz birimleri tarafından yapılacak disiplin soruşturmalarında uygulama birliğinin sağlanabilmesi hukuk devleti ilkesine hizmet etmenin yanı sıra ileride çıkacak hukuki uyuşmazlıklarda Üniversitemizin yargı makamları önünde temsili açısından avantaj sağlayacaktır. Bu bakımdan işbu rehberde belirtilen hususlar ve söz konusu mevzuat hükümleri ile yargı kararlarına uyulması konusunda hem akademik hem idari personelin gereken dikkat ve özeni göstermesi önem arz etmektedir.

2. Genel Kapsam

Bu rehber, başta 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun disiplin soruşturmasına dair hükümleri ve ilgili mevzuat olmak üzere konuyla ilgili güncel yargı içtihatları üzerinden kaleme alınmıştır. Disiplin soruşturmasına konu eylemin ortaya çıkmasının ardından şikâyet üzerine veya re'sen ilgili idari birim (disiplin amiri) soruşturma açılmasına karar verdiğinde süreç resmi olarak başlar. Disiplin soruşturma sürecinin başlamasından sürecin idari olarak kesinleştiği âna değin tarafların yapması gereken işlemler ve dikkat edilmesi gereken hususlar işbu rehberde yer almaktadır. Rehberdeki açıklamaların yanı sıra soruşturmaya konu eylem ve süreç içerisindeki diğer olaylarla ilgili Türk hukuk mevzuatındaki özel düzenlemeler uygulanabilir.

3. Dayanak

Bu rehber, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesi, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili maddeleri (Madde 124-145) ve Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

II. BÖLÜM

DİSİPLİN CEZALARI İLE CEZALARI GEREKTİREN FİİL VE HAREKETLER

1. Disiplin Cezaları

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'na tabi personele uygulanabilecek disiplin cezaları;

- Uyarma,
- Kınama,
- Aylıktan veya Ücretten Kesme,
- Kademe İlerlemesinin Durdurulması veya Birden Fazla Ücretten Kesme,
- Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma
- Kamu Görevinden Çıkarma

Cezalarıdır.

2. Disiplin Cezasını Gerektiren Fiil ve Hareketler

Mevzuatta düzenlenen disiplin cezasını gerektiren fiil ve hareketler ayrı başlıklar altında açıklanacaktır

2.1. Uyarma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-b/1. Maddesi)

Uyarma: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

- a) Maiyetindeki elemanların yetiştirilmesinde özen göstermemek.
- b) Destek alınarak yürütülen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmemek.
- c) Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak.
- d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak.

2.2. Kınama Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-b/2. Maddesi)

Kınama: Öğretim elemanına, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

a) **(Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**

b) Resmi olarak ders vermekle yükümlü bulunulan öğrencilere özel ders vermek.

c) **(Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**

d) Üniversite veya bağlı birimlerin sınırları içinde herhangi bir yeri kurumun izni olmadan hizmetin amaçları dışında kullanmak veya kullandırmak.

e) Yayınlarında hasta haklarına riayet etmemek.

f) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda veya diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak.

g) İncelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri eser sahibinin açık izni olmaksızın yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak.

h) Bilimsel bir çalışma kapsamında yapılan anket ve tutum araştırmalarında katılımcıların açık rızasını almadan ya da araştırma bir kurumda yapılacaksa ayrıca kurumun iznini almadan elde edilen verileri yayımlamak.

ı) Araştırma ve deneylerde, çalışmalara başlamadan önce alınması gereken izinleri yetkili birimlerden yazılı olarak almamak.

j) Araştırma ve deneylerde mevzuatın veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin ilgili araştırma ve deneylere dair hükümlerine aykırı çalışmalarda bulunmak.

k) Araştırmacılar veya yetkililerce, yapılan bilimsel araştırma ile ilgili olarak muhtemel zararlı uygulamalar konusunda ilgilileri bilgilendirme ve uyarma yükümlülüğüne uymamak.

l) **(Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)**

m) İçeriği itibarıyla şiddet veya nefret amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları teşhir etmek yahut kurumların herhangi bir yerine asmak.

n) Yükseköğretim kurumları içinde siyasi parti faaliyetinde bulunmak veya siyasi parti propagandası yapmak.

o) **(Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, kusurlu davranmak.

p) **(Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Mevzuatta öngörülen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemek.

r) **(Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevi sırasında amirine sözle saygısızlık etmek.

s) **(Ek:15/4/2020-7243/7 md.)** Görevle ilgili resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak, kaybetmek veya kusurlu davranışlarıyla bunlara zarar vermek.

t) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Taşıdığı sıfatın gerektirdiği özen yükümlülüğüne aykırı, genel ahlak ve edep dışı tutum ve davranışlarda bulunmak.

u) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görevi gereği katılmakla yükümlü olduğu kurul ve toplantılara izinsiz veya özürsüz olarak bir yıl içinde birden fazla katılmamak.

2.3. Aylıktan Kesme Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-b/3. Maddesi)

Soruşturma ve ceza verme aşamalarında mutlaka cezanın oranının belirtilmesi gerekmektedir.

Aylıktan kesme: Brüt aylıktan veya ücretten bir defaya mahsus olmak üzere 1/30 ila 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

a) Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının organlarında yapılan konuşma ve alınan kararları, yetkili olmadığı halde organ veya üyelerinin aleyhinde davranışlara yol açmak amacıyla dışarı yaymak.

b) Kuruma ait araç, gereç, belge ve benzeri eşyayı görevin sona ermesine ve kurumca yazı ile istenmesine rağmen belirlenen süre içinde geri vermemek.

c) Araştırma ve deneylerde, hayvanlara ve ekolojik dengeye zarar vermek.

d) Bilimsel çalışmalarda, diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri ve bilgileri, izin verildiği ölçüde ve şekilde kullanmamak, bu bilgilerin gizliliğine riayet etmemek ve korunmasını sağlamamak.

e) Bilimsel araştırma için sağlanan veya ayrılan kaynakları, mekânları, imkânları ve cihazları amaç dışı kullanmak.

f) (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)

g) Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.

h) Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek.

ı) Dayanaksız, yersiz ve kasıtlı olarak suç isnadında bulunmak.

j) Hukuka aykırı olarak kurumun bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına kasten girmek veya orada kalmak.

k) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Akademik atama ve yükseltmelere ilişkin başvurularda bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış veya yanıltıcı beyanda bulunmak.

l) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Kasıtlı olarak; görevi tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek.

m) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek.

n) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görev yeri sınırları içerisinde herhangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak, bu yeri kullanmak veya kullandırmak.

o) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Yasaklanmış her türlü yayını basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya teşhir etmek.

2.4. Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-b/4. Maddesi)

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası: Devlet yükseköğretim kurumlarında görev yapan aylıklı öğretim elemanlarının buldukları kademedeki ilerlemelerinin fiilin ağırlık derecesine göre bir ila üç yıl arasında durdurulması; vakıf yükseköğretim kurumları öğretim elemanlarının ise fiilin ağırlık derecesine göre üç ila altı ay süreyle brüt ücretinden 1/30 ila 1/8 arasında kesintiye gidilmesidir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Hizmet içinde resmi bir belgeyi tahrif etmek, yok etmek, gizlemek veya sahte olarak düzenlemek, sahte belgeyi bilerek kullanmak, kullandırmak.

b) Görevi sebebiyle veya görevi sırasında doğrudan veya dolaylı olarak her ne ad altında olursa olsun menfaat sağlamak, iş sahiplerinden veya öğrencilerden borç para istemek veya almak.

c) Kamu hizmetlerinin yürütülmesini engellemek, boykot ve işgal eyleminde bulunmak.

d) Ders, seminer, konferans, laboratuvar, grafik çalışma ve sınav gibi öğretim çalışmalarının yapılmasına engel olmak; görevlileri, öğrencileri eğitim-öğretim alanı dışına çıkartmak; görev yapılmasına engel olmak; öğrencileri bu tür davranışlara teşvik etmek veya zorlamak ya da bu maksatla yapılacak hareketlere iştirak etmek.

- e) Basın-yayın veya bilişim sistemlerini kullanarak amiri, iş arkadaşları, personeli, hizmetten yararlananlar veya öğrencileri hakkında gerçeğe aykırı açıklamada veya haksız isnatta bulunmak veya rızaları olmaksızın özel hayatlarıyla ilgili açıklama yapmak.
- f) İnsanlarla ilgili biyomedikal araştırmalarda ve diğer klinik araştırmalarda ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranmak suretiyle kişilere zarar vermek.
- g) Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak, araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek.
- h) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, görevin gereklerine aykırı davranmak suretiyle kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak.
- ı) (Mülga:15/4/2020-7243/7 md.)
- j) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak.
- k) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek.
- l) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek.
- m) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) İlgili kanunların tanıdığı istisnalar dışında ticaret yapma, yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,
- n) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Görevi gereği öğrendiği ve gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklamak.
- o) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya hizmetten yararlananlara hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek.

2.5. Üniversite Öğretim Mesleğinden Çıkarma Cezasını Gerektiren Fiil ve Haller Şunlardır:

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-b/5. Maddesi)

Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma: Akademik bir kadroya bir daha atanmamak üzere üniversite öğretim mesleğinden çıkarmadır. (Değişik cümle:15/4/2020-7243/7 md.) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- a) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Başkalarına ait özgün fikir, metot, veri veya eserleri bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisine ait gibi göstermek.

- b) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Atama ve yükselmelerde, unvan veya derece kazanılmasında; anket uygulama, veri toplama gibi akademik değerlendirme içermeyen katkılar dışında kişisel emek ve birikimine dayanmayan, başkaları tarafından ücret karşılığında veya ücretsiz olarak üretilmiş yayın ve çalışmalar kullanmak.
- c) (Ek:15/4/2020-7243/7 md.) Özürsüz veya izinsiz olarak bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek.

2.6. Kamu Görevinden Çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

Yasal Dayanak: (2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53-b/6. Maddesi)

Kamu görevinde çıkarma: Kamu kurum ve kuruluşları ile vakıf yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı ve memur olarak bir daha atanmamak üzere kamu görevinden çıkarmadır. Kamu görevinden çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

- Terör niteliğinde eylemlerde bulunmak veya bu eylemleri desteklemek.
- Amire, iş arkadaşlarına, personeline, hizmetten yararlananlara veya öğrencilerine fiili saldırıda veya cinsel tacizde bulunmak.
- Kamu hizmeti veya öğretim elemanı sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak.
- Uyuşturucu veya uyuşturucu olarak kabul edilen diğer uyarıcı maddeleri kullanmak, bulundurmak, başkalarına vermek, kullanılmasını özendirmek, satmak, imal etmek.
- Hukuka aykırı olarak kurumun verilerini elde etmek, kaydetmek, kullanmak, depolamak, dağıtmak, değiştirmek veya yok etmek.
- Kurumun bilişim sistemlerinin işleyişini kasten engellemek veya bozmak.

III. BÖLÜM

SORUŞTURMA İLE İLGİLİ GENEL ESASLAR

1. Disiplin Soruşturmasında Uyulacak Esaslar:

Yasal dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununu 53/A

- a) Disiplin cezası verilmesini gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri yazılı olarak disiplin soruşturması başlatır. Üst disiplin amirinin soruşturma açtığı veya açtırdığı disiplin olayında alt disiplin amiri ayrıca soruşturma yapamaz veya yaptırılmaz. Daha önce açılmış soruşturma varsa bunlar üst amirin açtığı veya açtırdığı soruşturma ile birleştirilir.
- b) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine ilişkin disiplin cezası verilmesini gerektiren fiiller açısından soruşturma başlatılmadan önce bilimsel araştırma ve yayın etiği kurullarınca inceleme yapılması zorunludur.
- c) Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinden soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir.
- d) Soruşturmacının görev ve ünvanı, soruşturulanın **görev ve ünvanının** üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır.
- e) Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir.
- f) Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya ünvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya ünvanı esas alınarak yürütülür. Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir.
- g) Soruşturmacı, disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir.
- h) Soruşturmacının, görevlendirme kapsamında talep ettiği bilgi ve belgeler gecikmeksizin kendisine verilir.
- i) Soruşturmacı, görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür; soruşturma sırasında disiplin soruşturmasına konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildirir.
- j) Soruşturma işlemleri bir tutanakla tespit olunur.
- k) Soruşturmanın gizliliği esastır.
- l) Soruşturma, görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir, disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak karar verir.
- m) Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu

durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.

- n) Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerekliğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.
- o) Bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile bu Kanun kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

2. Soruşturma Açmaya Yetkili Amirler

- ✓ Rektör; üniversitenin (Akademik ve İdari Personelin),
  - ✓ Dekan; fakültenin (Akademik ve İdari Personelin),
  - ✓ Enstitü ve Yüksekokul Müdürleri; enstitü ve yüksekokulların (Akademik ve İdari Personelin),
  - ✓ Kadrosu Bulunan Uygulama Araştırma Merkezi ile Bağımsız Enstitü Müdürleri; uygulama araştırma merkezi ile enstitü personelinin,
  - ✓ Genel Sekreter Rektörlük bünyesinde bulunan (İç Denetim Birimi, Hukuk Müşavirliği, Daire Başkanlıkları, Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, Koordinatörlükler, Amirlik, Kurullar vb.) idari personelin
  - ✓ Fakülte/Yüksekokul/Enstitü Sekreteri; birimlerdeki idari personelin,
- disiplin amiridirler ve disiplin soruşturması açmaya yetkilidirler.

Üniversite ve bağlı birimlerinin yönetim kurulları aynı zamanda disiplin kurulu olarak görev yaparlar. Rektörlüğe bağlı birimlerdeki disiplin kurulu; akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üstü kadrolarda bulunanlar için rektör yardımcısı başkanlığında üniversite yönetim kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör ünvanlı dört öğretim üyesinden, memurlar için ise Genel Sekreterin başkanlığında, Hukuk Müşaviri ile Personel Dairesi Başkanından oluşur. Henüz Disiplin Kurulu oluşmayan birimlerde Üniversite Disiplin Kurulu yetkilidir.

Bölüm Başkanı, anabilim, ana sanat, bilim veya sanat dalı başkanları, Koordinatörler, Amirler ve Kurul Başkanları vb. ilgili disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine yaparlar. Bu talep geciktirilmeden uygulamaya konulur.

Soruşturmaya yetkili amirler, soruşturmayı bizzat yapabilecekleri gibi soruşturmacı tayini suretiyle de yaptırabilirler.

Eğer öğretim elemanlarından soruşturmacı tayin edilmişse, bu kimselerin soruşturulmanın akademik unvanına veya daha üst akademik unvana sahip olmaları şarttır. Yöneticiler hakkındaki soruşturmalarda unvan eşitliği veya üstlüğü aranır. Disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların

görüşülmesinde doçent ve Doktor Öğretim üyeleri, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde de Doktor Öğretim Üyeleri disiplin kurullarına alınmazlar.

3. Soruşturma Açma ve Ceza Vermede Zamanaşımı

Yasal dayanak: Madde 53/C- (Ek: 2/12/2016 - 6764/29 md.)

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

- Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında **bir ay içinde**,
- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında **altı ay içinde**, disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz.

Disiplin cezası verilmesini gerektiren **fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl**, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren **fiil açısından altı yıl** geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Bilimsel bir eserin akademik atama ve terfilerde kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımlanması hâlinde ikinci fıkrada belirtilen zamanaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar.

Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, **zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.**

- Soruşturmaya başlama zamanaşımında; disiplin amiri suçun işlendiği hangi tarihte öğrendi ise, bu tarih zamanaşımının başladığı tarihtir. Fiilin işlendiğinin öğrenildiği tarih, disiplin amiri kademesinde olayın kayıtlara giriş tarihidir. Ancak bu konuda yanlışlığa meydan vermemek için işlemlerin süre yönünden başlangıç tarihi olarak evrakın genel evrak kaydına giriş tarihinin esas alınması isabetli olacaktır.
- Ceza vermede zamanaşımı; ise öğrenme tarihinden değil, fiilin işlendiği tarihin ertesi gününden itibaren işlemeye başladığından buna dikkat edilmesi, soruşturma raporlarının başlangıç kısmında disiplin suçunun işlendiği ve öğrenildiği tarihlerin yıl, ay ve gün olarak açıkça belirtilmesi çok önemli ve gereklidir.

2547 sayılı Kanun Madde 53/A-n

Üniversite personeli hakkında ceza yargılamasına konu olan eylem aynı zamanda disiplin soruşturmasını da gerektirebilir. Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.

4. Kurumdan Ayrılmanın Soruşturmaya Etkisi

Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır.

Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi halinde uygulanır.

Kamu görevinden ayrılmamakla birlikte başka kuruma geçenlere veya başka statüye geçenler için de madde hükmü uygulanır.

5. Ceza Kovuşturması ile Disiplin Soruşturmasının Bir Arada Yürütülmesi

(2547 sayılı Kanun Madde 53/A-n)

Üniversite personeli hakkında ceza yargılamasına konu olan eylem aynı zamanda disiplin soruşturmasını da gerektirebilir. Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerekliğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.

Yönetici, öğretim elemanı, memur veya diğer kamu görevlilerinin işlemiş oldukları bir eylem hem disiplin hukuku hem de ceza hukuku açısından bu kişilerin sorumluluğuna gidilmesini gerektirebilir. Bu durumda söz konusu kişi hakkında ceza kovuşturmasına başlanmış olması, disiplin sorumluluğuna gidilmesine engel olmadığı gibi disiplin kovuşturmasını da geciktirmez. Saniğin Türk Ceza Kanunu'na göre mahkûmiyetine hükmolunması ya da olunmaması, disiplin cezasının uygulanmasına engel olmaz. Aynı şekilde disiplin soruşturması veya sonuçları, ceza soruşturmasını da etkilemeyecektir.

***Mahkeme kararları ışığında konunun değerlendirilmesi**

Uygulamada aynı eylem hakkında verilen bazı ceza mahkemesi kararlarının, disiplin cezası verilirken göz önünde bulundurulacağı kabul edilmektedir. Örneğin; ceza yargılaması sonucunda verilen mahkeme kararında suçun sanık tarafından işlenmediği, suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçeleriyle ya da meşru müdafaa, zorda kalma, kanun hükmünün yerine getirilmesi gibi hukuka uygunluk nedenlerinin bulunması nedeniyle beraat kararları verilmiş ise ilgili hakkında disiplin cezası verilmeyecektir.

Öte yandan; ceza mahkemesinin bazı kararları, disiplin cezası vermeye yetkili makamların takdir yetkisini ortadan kaldırmamaktadır. Genellikle, "şüpheden sanık yararlanır" ilkesi uyarınca delil yetersizliği sebebiyle verilen beraat kararlarının, kamu davasının düşmesine karar verilmesinin, ceza yargılaması sonunda verilen mahkûmiyet hükmünün ertelenmiş (tecil) olmasının, ilgili hakkında soruşturma izni verilmemiş olması nedeniyle ceza yargılaması yapılamaması durumlarının disiplin makamlarını bağlamayacağı kabul edilmektedir.

Disiplin hukuku her ne kadar ceza hukuku kavramlarını büyük ölçüde kullansa da gerek amacı

gerekse sonuçları bakımından ikisi birbirinden oldukça farklıdır. Bu nedenle her iki soruşturma usulü birbirinden farklı ve bağımsız yürür, sonuçları ve etkisi de birbirinden bağımsızdır.

Bu nedenle personel hakkında ceza soruşturması açılması mutlaka disiplin soruşturması açılmasını gerektirmeyeceği gibi; ceza soruşturmasına başlanmış olması fiil veya davranış disiplin suçu oluşturuyorsa disiplin soruşturması açılmasını engellemez ve geciktirmez. Burada dikkat edilmesi gereken husus, bir soruşturma usulünde kullanılan kimi delillerin, özellikle ceza soruşturmasında elde edilen delillerin disiplin soruşturmasına da dayanak oluşturacağıdır.

Ne var ki, ceza soruşturmasında alınmış olan savunma, disiplin soruşturmasındaki savunma yerine geçmez. Ancak ceza soruşturmasında verilen kararlar genellikle disiplin soruşturmasının sonuçlarını da etkiler.

6. Disiplin ve Ceza Soruşturmasının Birbirine Etkisi

- Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir.
- Bir soruşturma usulünde kullanılan kimi deliller, diğerinde de delil oluşturabilir. Ancak ceza yargılamasında alınmış olan savunma, disiplin soruşturmasındaki savunma yerine geçmez.
- Ceza yargılamasında verilen bazı kararlar disiplin soruşturmasının sonuçlarını da etkiler.
- Bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile 2547 sayılı Kanun kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

IV. BÖLÜM

SORUŞTURMACI İLE İLGİLİ SÜREÇLER

1. Soruşturma Onayı ve Soruşturmacı Görevlendirilmesi

İlgili Form: Soruşturmacı Tayini Yazısı. Ek-1

Soruşturmayı açan disiplin amiri, soruşturma onayında kimin hakkında soruşturma açtığını ismen ifade etmeli ve soruşturma konusunu somut olarak belirtmelidir. İsnat edilen suçun 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53'üncü maddesi kapsamında değerlendirileceğinin ifade edilmesi gerekir¹.

Soruşturma açıldığında **fail bilinmiyorsa**; soruşturmacının faili belirlemesinden sonra, ismen hakkında soruşturmanın sürdürülebilmesi için disiplin amirinden **yazılı onay** alınması gereklidir.

Disiplin amirinin bizzat yaptığı suç tespiti nedeniyle açılan disiplin soruşturmasında bu konudaki tespit ne olduğu, olay, yer, tarih, saat, şüpheli vs. belirtilerek tutanağa bağlanmalıdır. Bu husustaki bilgiler yeterli değilse, disiplin amirinden tamamlayıcı bilgi istenmelidir. Bu hususta kanunlarda şekil şartı getirilmediğinden yazılı bilgi istenmesi yeterli olur.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği

Disiplin soruşturması

MADDE 28- (1) Disiplin cezası verilebilmesi için memur hakkında soruşturma açılması zorunludur. Soruşturma yapılmadan disiplin cezası verilemez.

(2) Disiplin soruşturması, memurlar arasından görevlendirilen muhakkik ya da teftiş, denetim ve soruşturma yapmakla görevli memurlar eliyle yapılır. Disiplin soruşturmasında birden fazla memur birlikte görevlendirilebilir.

(3) Disiplin soruşturmasında muhakkik görevlendirilmesi hâlinde muhakkik, hakkında soruşturma yapacağı memurdan hiyerarşik olarak alt seviyede olamaz.

1970

¹ Bu aşamada 53. Madde üzerinden bent belirtilmemesi uygun olur. Aksi halde soruşturmacıyı yönlendirmeye yönelik bir algı meydana gelebilir.

2. Soruşturmanın Süresi

Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A-1.

İlgili Form: Ek Süre Talebi Yazısı. Ek-2

Soruşturma, soruşturmacı tayini suretiyle yapılacaksa, soruşturma kararı gecikmeksizin soruşturmacıya bildirilir. Soruşturma kararı tebliğ edilen soruşturmacı, soruşturmayı, 2 (iki) ay içinde bitirir. Eğer soruşturma söz konusu 2 (iki) aylık süre içerisinde bitirilemiyorsa, soruşturmacı gerekçeli olarak Disiplin Amirinden ek süre talebinde bulunur.

3. Soruşturma Hazırlık Süreçleri

Soruşturma sürecinde Soruşturmacı tarafından talep edilmesi halinde disiplin amiri tarafından katip görevlendirilmesi, fiziksel alt yapının hazırlanması, soruşturmacı unvanı için ebys'ye bildirim yapılması ya da katip için ebys'de ilgililere yazı yazmak üzere gerekli yetkilendirmelerin yapılması ve gerekli diğer tüm tedbirlerin alınması sağlanır.

Soruşturmada katip görevlendirilmesi ve sürece katibin dahil olması durumunda ayrı bir yemin tutanağı imzalanır.

İlgili Form: Kâtip Yemin Tutanağı. Ek-3

Soruşturma konusu olay hakkındaki evrakın incelenmesi, delillerin toplanması ve ilgili mevzuat hükümlerinin dikkatle değerlendirilmesi büyük önem taşır. Bu sebeple, olayı veya iddiaları açıklığa kavuşturabilecek her türlü delilin eksiksiz toplanmasına, şikâyetçi ya da itham edilenler tarafından incelenmesi istenilen kayıt, belge ve diğer delillerin tamamının incelenip değerlendirilmesine gereken önem gösterilmelidir. Değerlendirmeye alınmayan delillerin ise değerlendirilmesine neden gerek görülmediği hususuna raporda açıklık getirilmelidir. Burada en çok dikkat edilmesi gereken husus **hukuka aykırı hiçbir delilin kullanılmayacağıdır.**

4. Dosyayı Bilirkişiyeye Gönderme

İlgili Form: Bilirkişi Yemin Tutanağı. Ek-4

İlgili Form: Bilirkişi İfade Tutanağı. Ek-5

Soruşturmanın sonuçlanabilmesi için özel uzmanlık konusu gereken durumlarda bilirkişiyeye başvurulabilir. Örneğin özel olarak hesaplanması gereken kamu zararının bulunduğu durumlarda (hastanede tedavi görürken yaralama ve meydana gelen ölüm olaylarında, trafik kazalarında veya fiilin gerektirdiği hallerde) ilgili birimlerinden ya da diğer kurum ve kuruluşlardan **bilirkişi raporu alınmalıdır**. Genel hukuk bilgisi ile çözüme kavuşturulabilecek soruşturmalarda bilirkişi raporuna gerek yoktur.

5. Şikayetçi, İhbar Eden, Tanıklar ve Diğer İlgililerin İfadelerinin Alınması

İlgili Form: Şikayetçi/İhbar Eden İfade Tutanağı. Ek-6

İlgili Form: Şikayetçi/İhbar Eden/Tanık/Bilgisine Başvurulmasında Yarar Görülen Diğer İlgililer İfadeye Davet Yazısı. Ek-7

İlgili Form: Tanık/Bilgisine Başvurulmasında Yarar Görülen Diğer İlgililer İfade Tutanağı. Ek-8

İfade alınması disiplin ve ceza soruşturmalarında olayların açıklığa kavuşmasında ve savunma hakkının kullanılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda varsa önce şikayetçi veya ihbar edenin ifadesinin alınması yararlı olacaktır.

Sonrasında tanıkların ve bilgisine başvurulmasında yarar görülen diğer ilgililerin ifadesi alınabilir.

Savunma dışında şikayetçi, ihbar eden, tanıklar ve diğer ilgililerin ifadelerinin alınmasına ilişkin süre ve yöntem soruşturmacı tarafından belirlenir. Ancak soruşturmada kullanılacak bilgiler mutlaka yazılı ve imzalı olarak soruşturma dosyasında bulunmalıdır.

Şikayetçi veya ihbar eden ifadeye çağrıldığında, kimlik kontrolü yapılır. Dilekçe ya da tutanak kendisine gösterilerek imzanın kendisine ait olup olmadığı tespit edilir.

Olayın nasıl gerçekleştiğinin yer ve zaman belirterek anlatılması istenir ve konuya ilişkin görgü tanıkları ve varsa yeni bilgi, belge, delil sunup sunamayacağı sorulur.

Şikayetçiden sonra tanıkların dinlenilmesine geçilir. Tanık ifadelerinin mutlaka yeminli olarak dinlenilmesine dikkat edilmelidir.

Yemin Şekli

Bana sorulan sorular hakkında gerçeğe uygun cevap vereceğime ve hiçbir şey saklamayacağıma namusum, şerefim ve kutsal saydığım bütün inanç ve değerlerim üzerine yemin ediyorum.

Soruşturulana kesinlikle yemin teklif edilmez.

- Şikayetçi, tanık ve diğer ilgililerin dinlenilmesi ve beyanlarının metne dökülmesi, ilgililerce okunup imzalanması soruşturmacı koordinasyonunda yürütülür.
- Görgü tanıklarının çok fazla olması ve bunların tamamının dinlenememesi halinde bu durumun nedeninin mutlaka soruşturma raporunda belirtilmesi gerekir.

6. Soruşturulan Hakkında Bilgi Alınması

İlgili Form: Soruşturulan Hakkında Bilgi Talebi Ek-9

Soruşturulan ile ilgili daha önce disiplin cezası alıp almadığı ya da halen devam eden başka bir soruşturma olup olmadığı, geçmiş hizmetleri sırasında çalışmalarında ödül veya başarı belgesi bulunup bulunmadığı hakkında bilgi yazılı olarak Personel Daire Başkanlığından talep edilmelidir.

7. Savunma Alınması

Yasal Dayanak 657 sayılı Kanun Madde 130

İlgili Form: Soruşturulan Personelin Davet Yazısı. Ek-10

İlgili Form: Soruşturulan Personel İfade Tutanağı. Ek-11

(Aydınlatma yükümlülüğü kapsamında karekod oluşturuldu)

ÖNEMLİ: Soruşturma aşamasında soruşturulan ibaresi kullanımına dikkat edilmesi bunun yerine sanık, şüpheli v.s. ibarelerinin kesinlikle kullanılmaması hususuna önemle dikkat edilmelidir.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği

Savunma

MADDE 30:(1) Memura savunma hakkı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Savunma, soruşturma sürecinin son aşamasında **disiplin amiri** tarafından istenir.

(2) Savunma, memur hakkındaki iddialar, bu iddiaların dayandığı deliller, isnat edilen fiil veya hâllerin hukuki nitelendirmesi ve ..... sayılı Kanununun ..... maddesinde sayılan fiil veya hâllerden hangisinin kapsamına girdiği

bent ve alt bent belirtilerek istenir.

Soruşturmanın son aşamasında “Soruşturulan” sıfatıyla ifade (yazılı veya sözlü) için çağrılanlara ifade çağrı yazısının tebliğinden itibaren başlayacak şekilde **en az 7 (yedi) günlük süre** verilir.

Süreler tebliğ gününden 1 gün sonra başlar. 7 günden az süre verilemez. 7 günden fazla süre verilmesinde sakınca yoktur. Öte yandan tebliğden itibaren “belli bir gün içinde” ifade istenecekse “**8 gün içinde**”, “**9 gün içinde**” veya “**10 gün içinde**” yazılmasında sakınca yoktur. “7 gün içinde” yanlış bir kullanım şeklidir. “7 gün içinde” savunma istendiğinde teslim günü saat 24:00 a kadar kullanılmayacağından son günün mesai bitiminde verilen süre de bitmiş olacağından tam 7 gün verilmemiş olur.

Soruşturmacı tarafından “İş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren “**8 gün içinde**”, “**9 gün içinde**”, “**10 gün içinde**” veya “iş bu yazının tarafınıza tebliğinden itibaren 7 günlük savunmaya hazırlık süresini kullandıktan sonraki ilk iş günü” ifadesi kullanılarak süreler verilebilir. “**7 gün içinde**” kullanımı yanlıştır.

- Soruşturulanın iddia konularıyla sınırlı olmak kaydıyla sözlü olarak ifade vermesi halinde daha sonra ifadesinin yazılmasına geçilmelidir.
- Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan **fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı** bildirilir. **Süresi içinde savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır ve bu durumda dosyadaki mevcut delillere göre işlem tesis edilir.**

8. Disiplin Soruşturma Raporu

İlgili Form: Soruşturma Raporu. Ek-14

- **Soruşturma raporuna olayın açıklanması ile başlanır.** Bu kısımda soruşturma emrini veren makam, soruşturma emrinin tarih ve sayısı, soruşturmanın konusu, soruşturulan kişinin kimlik bilgileri ve soruşturmanın başladığı ve sona erdiği tarih, soruşturmaya konu eylemin gerçekleştiği tarih ve eylemin öğrenildiği tarih yer alır.
- Soruşturma sırasında yapılan işlemler (alınan ifadeler, toplanan deliller, sicil ve hal durumu vb.) açıklanır. Olay, hukuki yönden tartışılır. Suçun işlenip işlenmediği yönündeki kanaat gerekçeli olarak yazılır.
- Soruşturma raporunda çelişkili ifade ve anlatımlara yer verilmemeli, başka çıkarımlara mahal

vermeyecek şekilde, açık ve anlaşılır bir üslup kullanılmalı, anlatılmak istenen durum net bir şekilde ortaya konulmalıdır.

- Soruşturmacı, **iddiaların değerlendirilmesinde objektif olmalı, delilsiz, belgesiz suçlayıcı ifadelerden kaçınmalıdır.**
- Soruşturmacı, soruşturma yapılan kişinin eylemi hakkında **disiplin cezası verilip verilmemesi yönünde mutlaka bir kanaat bildirmelidir.**
- İncelenen ve soruşturulan konuyla ilgili fiil ve durumların ne olduğu, bunların ilgili mevzuattaki karşılığı açık şekilde belirtilmelidir.
- İtham edilen kişinin yararına ve zararına olan tüm kanıtlar, özlük ve disiplin durumu değerlendirilmelidir.
- Soruşturma raporunda sonucu etkilemeyecek gereksiz açıklamalara girilmemeli, bütün soruşturma konularını kapsayacak nitelikte olmasına özen gösterilmeli, yapılan incelemeler eksiksiz şekilde aksettirilmeli, konulara objektif bir tutumla yaklaşılmalı, getirilen teklifin sebep ve hukuki dayanakları açıkça belirtilmelidir.
- Bir önceki bölümün bir sonraki bölümü açıklayıcı ve geliştirici nitelikte olmasına, bölümler arasında uyum bulunmasına dikkat edilmelidir.
- Kullanılan yasal ve mesleki deyim ve kelimelerin seçimi ve kullanılmasında isabetli ve özenli davranmalıdır.
- Türk Ceza Kanunu'nda suç olarak nitelendirilen terimlere gerekmedikçe yer verilmemelidir. Zira soruşturmaya konu eylem aynı zamanda suç niteliğinde ise disiplin soruşturmasının yanı sıra adli makamlarca ceza soruşturması ve kovuşturması yürütülecektir. Ceza yargılaması, disiplin soruşturmasına engel oluşturmaz.
- Disiplin soruşturması boyunca varsa belge asıl ve suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenmeli ve rapor gecikilmeksizin onay merciine tevdi edilmelidir.

9. Dosyalama

Soruşturma dosyasının şekil yönünden de eksiksiz olması için;

- Tüm belgelerin usulüne uygun şekilde düzgün bir ifade ile silintisiz ve kazıntısız şekilde hazırlanmış olması,
- Tarih, sayı, imzaların tam olması,
- Dizi pusulasındaki sıra numaraları ile rapordaki açıklamalar arasında bağlantı kurulması,
- Soruşturma raporunun tüm sayfalarının soruşturmacı tarafından imzalanması,

- Soruşturma raporu ve dizi pusulasının son sayfasında isim ve unvanlar açık şekilde yazılarak imzalanmış olması, dikkat edilecek hususlardandır.

Bir soruşturma dosyası yukarıdan aşağı şöyle sıralanabilir;

İlgili Form: Soruşturma Dosyası Dizi Pusulası. Ek-15

- Üst yazı
- Dizi pusulası
- Soruşturma raporu
- Tebliğ tutanakları
- İfade tutanakları
- Soruşturma ile ilgili farklı birimlerden bilgi toplama yazıları (özlük dosyası vs.),
- Soruşturma emri ve varsa eki
- Varsa tarih sırasına göre bu belgeler arasına şikâyet dilekçesi, bilirkişi raporu, nöbet çizelgesi, demirbaş zimmet formu, ek süre isteme yazısı, ek süre onayı gibi belgeler de eklenir.

- Soruşturma dosyasında tüm belgeler dizi pusulasındaki sıraya uyularak konulmalıdır. İlk gelen belge en altta ardından tarih sıralı olarak her gelen belge onun üstüne konacak şekilde ters bir sıra izlenir. Dizi pusulasına da en alttan üstte doğru yazılır. Şeffaf kapaklı dosyalara delinerek takılmasında sakınca yoktur. Bununla birlikte yıpranmasında sakınca görülen belge asıllarının (kıymetli evrak, diploma, ruhsat vs.) belgeye zarar vermeyecek şekilde şeffaf dosyaya konulması yararlı olacaktır.

10. Dosya Teslimi

İlgili Form: Soruşturma Dosyası Dizi Pusulası. Ek-15

İlgili Form: Soruşturma Dosyası Teslimi Yazısı. Ek-16

Soruşturma işlemlerinin ve dosyalamanın tamamlanmasının ardından soruşturma dosyası, dizi pusulası ekinde üst yazıya bağlanmak suretiyle soruşturma emrini veren makama en kısa zamanda iletmeli, işin gecikmemesi bakımından dosya genel sekreter ve/veya kurum sekreterleri tarafından takibe alınması, savunma alınması, kurul gündemine alınması vs. işlemler tamamlanarak işin sonuçlanması sağlanmalıdır. Soruşturma dosyası fiziksel olarak ilgili birim sekreterine teslim-tesellüm belgesi ile teslim edildikten sonra üst yazı ekine de konularak disiplin amirine bildirilir.

11. İyi Halin Değerlendirilmesi

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında 2547 sayılı Kanunun 53/D maddesi gereğince bir derece hafif ceza uygulanabilir. **Bu husus ceza verecek makam veya kurulların takdirine bırakılmıştır.** (“Uygulanabilir” ifadesinden bu husus açıkça belli olmaktadır.) Ancak takdir yetkisi keyfi ve mutlak bir yetki değildir. Bu yetkinin kullanımında objektif davranılmalıdır. İdari yargı mercilerince bu yetkinin yerinde kullanılıp kullanılmadığı denetlenebilmektedir.

İlgili hakkında devam eden başka bir soruşturma varsa sağlıklı sonuç almak ve hatalı değerlendirme yapmamak için ilgili birimden disiplin ve özlük durumuna ilişkin bilginin soruşturma raporu hazırlanması öncesinde istenmesi gerekir. Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında **bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.**

12. Disiplin Suçunun Tekerrürü (Tekrarı)

Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/D

- Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.
- Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.
- Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.
- Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasıdır.
- Bu Kanunda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.
- Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması

cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.

(Dayanak: 657 sayılı Kanun Madde 125)

- Tekerrür için kural olarak disiplin cezası vermeye sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların özlük dosyalarından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. (Süresi içinde aynı fiil veya halin tekrarı gereklidir.) Örneğin göreve geç kalması nedeniyle ceza alan personelin söz konusu süre içinde göreve tekrar geç kalması halinde son ceza bir derece ağır olacaktır. Personelin sonraki eylemi aynı cezayı gerektirse bile farklı fiil söz konusu ise, tekerrür söz konusu olmayacaktır.
- Aynı miktarda cezayı gerektiren fakat işlenen fiil veya halin farklı olduğu suçların üçüncü defa işlenmesi halinde de ceza bir derece ağır olarak uygulanacaktır. Konuyu örnekle açıklamak gerekirse; diyelim memurun ilk kez işlediği suç bir günlük devamsızlık olsun. Bu suçun karşılığı olarak aylıktan kesme cezası ile cezalandırıldığından bu cezanın özlük dosyasından silinme süresi 10 (on) yıldır. Bu on yıl geçmeden memur yine bir gün devamsızlık gösterdiğinde bu suçun karşılığı olarak yine aylıktan kesme cezası ile cezalandırılması gerekmekte iken tekerrür nedeniyle bir derece ağır olan kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilecektir. Böylece cezaların caydırıcılığı ön plana çıkmakta ve bir defa ceza aldığı halde ıslah olmayan memura daha ağır bir ceza verilmiş olmaktadır. Ancak örneğimizde işlenen disiplin suçunun devamsızlık değil de görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek olduğunu farz edelim. Bu ikinci durumda, bu ikinci suçun karşılığı aylıktan kesmedir. Ancak birinci suç devamsızlık iken ikinci disiplin suçu farklı fiilden kaynaklanmıştır. Bu durumda ikinci fiil dolayısıyla memura yine aylıktan kesme cezası verilecektir. Ancak ilgili memur cezanın özlük dosyasından silinme süresi içinde aynı cezayı gerektiren fakat farklı bir eylemden kaynaklanan bir ceza alacak olursa, yani üçüncü uygulama durumunda tekerrür uygulanacaktır.
- Kısaca özetlemek gerekirse; **birinci durumda** aynı cezayı gerektiren aynı fiilin cezaların özlük dosyasından silinme süresi içerisinde işlenmesi halinde bir derece ağır ceza verilmektedir. **İkinci durumda** ise aynı disiplin cezasının uygulanmasını gerektiren farklı fiillerin işlenmesi halinde üçüncü uygulamada tekerrür uygulanacaktır. Yani iki farklı fiil nedeniyle cezaların özlük dosyasından silinmesi süresi içerisinde iki aynı ceza verilmiş olup, üçüncü defa aynı ceza verilmeyerek bir derece ağır ceza verilecektir.

13. Öngörülmemiş Disiplin Suçları

Disiplin suçu sayılacak davranışlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda tek tek sayılmakla birlikte bazen kamu hizmetini aksatan, disiplini bozan ve kamu göreviyle bağdaşmayan ve suç sayılacak bir davranışın tam olarak karşılandığı bir tarif bulunmayabilir.

Böyle bir durumda soruşturma yapılırken, gerçekleştirilen eyleme benzer bir tarihin 657 sayılı Kanunda olup olmadığına bakılarak, varsa işlenen fiile benzeyen bir suç ve karşılığı ceza soruşturulan hakkında uygulanacaktır. Ancak burada önemli olan husus, 657 sayılı Kanunda en azından benzeri bulunmayan bir davranış için ne olursa olsun zorlama yoluyla bir madde uygulanarak ceza verilemeyeceğidir. Zira Anayasamızda güvence altına alınan kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi gereği olarak mevzuatta tarif edilmemiş bir eyleme ceza verilemez.

14. Disiplin Cezasının Düşmesi

Soruşturulan hakkında gerçekleşen veya hukuki durumunda meydana gelen bir değişiklik sonucu ceza verilmesine veya verilen cezanın uygulanmasına imkân kalmayan hallerde disiplin cezasının düştüğüne karar verilir.

Disiplin Cezalarını Düşüren Haller:

- Soruşturma tamamlanmadan memurun ölmesi,
- Soruşturulanın lehinde yeni bir kuralın konması,
- Cezanın değişmesi ve fiilin disiplin suçu olmaktan çıkması,
- Zamanaşımı,
- Disiplinle ilgili af kanunu çıkarılmasıdır.

Böyle durumlarda olayın esasına girilmeden cezayı düşüren sebep açıklanarak, soruşturmacı tarafından disiplin amirine soruşturmanın kaldırılması için teklifte bulunulur. Söz konusu haller, dosya disiplin amirine geldikten veya ceza verildikten sonra ortaya çıkmışsa, disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından cezanın düştüğüne karar verilir.

1970

15. Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezasının Uygulanamaması

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde memurların tahsil durumlarına göre yükselebilecekleri derece ve kademeler belirlenmiştir. Bütün bu hallerde sahip olduğu unvana veya tahsil durumuna göre yükselebileceği derecenin son kademesine kadar yükselmiş ve artık kademe yönünden ilerleme imkânı kalmamış olanlar için kademe ilerleme cezası **brüt aylığın 1/4'ü ile 1/2'si kesilir şeklinde** uygulanacaktır. Bu oransal aralık disiplin amiri tarafından belirlendikten sonra net bir şekilde (örneğin 3/8) ceza verilmesine ilişkin kararda mutlaka kesinti oranının belirtilmesi gerekmektedir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta şudur: Soruşturulana verilen ceza aylıktan kesme cezasına dönüşmemektedir. Ceza yine aynen kalmaktadır. Ancak fiili ve hukuki imkânsızlık nedeniyle uygulama aylığın belli bir kısmının kesilmesi şeklinde yapılmaktadır. Bu durumda olanlar aynı veya benzeri eylemi tekrar işlediklerinde tekerrür nedeniyle bir üst ceza olan kamu görevinden çıkarma cezası ile cezalandırılacaklar ve görevlerine son verilecektir.

2547 Sayılı Kanun Madde 53/D

Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ile 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.

16. Soruşturmacının Dikkat Etmesi Gereken Önemli Hususlar

- **Disiplin soruşturması bir ceza yargılaması değildir.** Disiplin soruşturması ile güdülen amaç kamu görevlilerinin kamusal faaliyetleri esnasında idari olarak hassasiyet göstermelerini sağlamaktır. Soruşturmaya konu olayın niteliğine göre ayrıca bir ceza yargılaması yapılabilir. Fakat ceza yargılaması sadece yargı makamları tarafından yapılabilir. Soruşturmacı bu bakımdan sadece kendisinden beklenen işlemleri yapmakla yükümlüdür. Fazlasını yapmaya kalkışması yetki gaspına yol açar.
- Soruşturma sürecindeki tüm tebligat evraklarında, tebliğ tarihleri, tebliğ ve tebellüğ eden kişilerin isimleri okunaklı bir şekilde mutlaka yer almalıdır. Bununla birlikte imza bölümü unutulmamalıdır. Eğer birden fazla sayfadan oluşan bir belge varsa **sadece son sayfada imza olması yeterli olmayıp belgenin bütün sayfalarının imzalı olması gerekir.**
- Soruşturma sürecinde gizlilik ilkesi esas olduğundan ve soruşturma sürecine dahil olanlar hakkında kişisel bilgiler içerdiğinden **soruşturmaya dahil belgeler şüpheli, tanık, şikayetçi vb. dahil olmak**

üzere **3. kişilerle hiçbir şekilde paylaşılmamalıdır.** Aksi bir durumda 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve diğer ilgili mevzuat uyarınca sorumluluk doğacaktır.

- Soruşturmacı sadece **görevlendirildiği konuda soruşturma yürütür;** soruşturma sırasında soruşturmaya konu olabilecek başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunları gecikmeksizin disiplin amirine bildirir.
- Soruşturmacı **lehte ve aleyhte tüm delilleri toplamalıdır.** Bu konuda tarafsız davranmalıdır.
- Kamu zararının bulunduğu durumlarda (hastanede tedavi görürken yaralama ve meydana gelen ölüm olaylarında, trafik kazalarında veya fiilin gerektirdiği hallerde) ilgili birimlerinden ya da diğer kurum ve kuruluşlardan **bilirkişi raporu alınmalıdır.**
- Soruşturma dosyasının tek nüsha olması yeterlidir. Ancak soruşturma raporunun **en az iki nüsha** olması gerekmektedir.
- Soruşturma raporunda dosyadaki delillere göre (tekerrür, ilgilinin sicilinde ceza bulunması veya bulunmaması vb.) ceza teklif edilir. Sebebi açıklanarak bir alt veya bir üst cezanın verilmesi teklif edilir.
- Soruşturmacı ya da incelemecinin dikkat etmesi gereken bir diğer husus da hazırlanan rapor ne raporu ise açıkça yazmalıdır. Daha açık bir ifadeyle İnceleme yapılmış ve rapor hazırlanacaksa, bu raporun başlık kısmına **İNCELEME RAPORU**, disiplin soruşturması yapılmışsa ve raporu yazılacaksa başlığına **DİSİPLİN SORUŞTURMA RAPORU**, ceza soruşturması yapılmışsa raporun başlığına **CEZA SORUŞTURMA RAPORU** yazılmalıdır.
- Soruşturma işlemlerinde yürürlükten kalkan mevzuat hükümlerine riayet edilmemesi gerekir. Örneğin Yükseköğretim Kurumları Yönetici Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği yürürlükten kaldırıldığından dolayı buradaki düzenlemeler dikkate alınmamalıdır. Hangi mevzuatın yürürlükte olup olmadığı hususunda <https://www.mevzuat.gov.tr/> adresinden yahut Üniversitemiz Hukuk Müşavirliği'nden yardım alabilirsiniz.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği

Muhakkikin çalışma usulü

MADDE 29- (1) Muhakkik, savunma isteme ve disiplin cezası verme yetkisi hariç olmak üzere soruşturma konusuyla sınırlı olarak kendisini görevlendiren disiplin amirinin bütün yetkilerini haiz olup bu kapsamda her türlü evrakı incelemeye, hakkında inceleme yapılan memurun ifadesini almaya, memur tarafından gösterilen veya bilgisi olabileceğini değerlendirdiği kişilerden bilgi istemeye ve/veya bunları dinlemeye yetkilidir.

(2) Muhakkik, soruşturma konusu fiil veya hâl dışında disipline aykırı yeni bir fiil veya hâl tespit ederse kendiliğinden soruşturma yapamaz. Durumu disiplin amirine yazılı olarak bildirir. Kendisine yazılı olarak ek soruşturma görevi verildiği takdirde bu konularda da soruşturma yapabilir.

(3) Muhakkik, “Giriş bilgileri”, “Maddi delil ve belgeler”, “İfade ve bilgisine başvuru raporları”, “Konuya

ilişkin mevzuat”, “Değerlendirme ve kanaat” ile ihtiyaca göre oluşturulan diğer bölümlerden ibaret bir “Muhakkik Raporu” düzenler ve gizli yazıyla kendisini görevlendiren disiplin amirine sunar.

(4) Muhakkik, hazırladığı raporda atf yaptığı belgelerin asıllarını ya da onaylı örneklerini eksiksiz olarak soruşturma dosyasına ekler. Dosyadaki her sayfa ve belgeyi numaralandırarak dizi pusulası hazırlar.

17. Disiplin Cezası Verilmesinde Uygulanacak Temel İlkeler

Yasal Dayanak: 2547 Sayılı Kanun Madde 53/D

Aylıktan veya ücretten kesme cezası alanlar üç yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası alanlar beş yıl boyunca rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, anasanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı, daire başkanı dengi ve üstü kadrolara atanamazlar. Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.

V. BÖLÜM

DİSİPLİN CEZASININ VERİLMESİ

1. Disiplin Amiri/Kurulu Tarafından Son Savunmanın Alınması ve Sürecin Tamamlanması

İlgili Form: Son Savunmaya Davet Yazısı. Ek-12

İlgili Form: Son Savunma Tutanağı. Ek-13

Disiplin Cezası vermeye yetkili amir ve kurullar tarafından soruşturulan hakkında soruşturma raporunda önerilen disiplin cezası tesis edilmeden önce son savunma alınması gerekmektedir. Ceza tesis edilmesinde son savunmanın alınmaması idare mahkemeleri nezdinde usul (şekil) yönünden idari işlemin iptal sebebi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle soruşturulana tesis edilecek disiplin cezasında ceza vermeye yetkili makam (disiplin amiri/kurulu) hangisi ise o makam tarafından soruşturulananın son savunmasının alınması gerekmektedir. Fakat disiplin soruşturması neticesinde disiplin cezası öngörülme hallerde son savunma alınmayabilir.

Son savunmanın alınmasında savunmaya davet ile ilgili usullere uyulur. Disiplin cezası soruşturma raporundaki bilgi bulgular ve disiplin amiri tarafından alınan son savunma sonrasında oluşan kanaate göre verilir.

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. **Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.**

2. Verilen Disiplin Cezalarının İlgililere Tebliği

İlgili Form: Ceza Tebliğ Ek-18

Disiplin soruşturmasının tamamlanmasının ardından karar soruşturulana ve varsa diğer ilgililere (şikâyet eden ve eylemden zarar gören diğer kişiler) derhal tebliğ edilir. Soruşturma sonucu ceza verilmesine yer olmadığı yahut soruşturmanın düşmesi gibi hallerde de bu durum geçerlidir ancak soruşturma sonucunda disiplin cezası öngörülmesi durumunda süreç kesinleşene değin diğer ilgililere

tebliğ yapılmasına gerek yoktur. Disiplin cezasının kesinleşmesi yahut sürecin başka türlü kesinleşmesi ile diğer ilgililere de tebliğ yapılır.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği

Kararların İlgililere Tebliği

MADDE 33- (1) Disiplin amirleri, atamaya yetkili amirler veya valilerce verilen disiplin cezaları, kararların verildiği tarihi izleyen on beş gün içinde ilgisine tebliğ edilir.

(2) Devlet memurluğundan çıkarma cezası, kararın verildiği tarihi izleyen yedi gün içinde ilgisine tebliğ edilir.

(3) Disiplin cezalarına karşı yapılan itirazların sonucu, bu husustaki kararın verildiği tarihi izleyen yedi gün içinde ilgisine tebliğ edilir.

3. İtiraz, İtiraz Süresi ve Yapılacak İşlem

Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Madde 53, 657 sayılı Kanun Madde 135.

- Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına karşı itiraz, kişinin bağlı olduğu kurumdaki disiplin kuruluna yapılabilir. Kişinin itirazının görüşüleceği toplantıya cezayı veren disiplin amiri katılamaz. Bu halde ilgili disiplin kuruluna, üyelerden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.
- Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu üniversite disiplin kuruluna, yükseköğretim üst kuruluşlarında görev yapan personel için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir.

Disiplin amirleri ve disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda süre kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 (yedi) gündür. Bu süre içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren altmış gün içinde karar verir.

İtiraz mercileri itirazı kabul ya da reddedebilir. İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.

Disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar.

Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

4. Verilen Disiplin Cezalarının Bildirilmesi

İlgili Form: Disiplin Cezası Bildirimi. Ek-19

Yasal dayanak: 2547 sayılı Kanun Madde 53/D.

- Disiplin cezaları üst disiplin amirine, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, bildirilir.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği

Bildirim yükümlülüğü

MADDE 39- (1) Amirlerce verilen disiplin cezaları, bu amirlerin bağlı bulunduğu disiplin amirine bildirilir.

(2) Disiplin iş ve işlemlerine ilişkin talep edilen bilgiler kamu idarelerince, kamu personeli bilgi sisteminin ilgili bölümlerine kaydedilir.

5. Verilen Disiplin Cezasının Uygulanması

Yasal dayanak: 2547 sayılı Kanun Madde 53/D

Disiplin cezaları, verildikleri tarihten itibaren, aylıktan kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır.

6. Disiplin Cezalarının Bir Süre Sonra Özlük Dosyasından Çıkarılması

Yasal dayanak: 657 sayılı Kanun Madde 133.

Disiplin cezaları özlük dosyalarına işlenir. Kamu görevinden çıkarma cezaları dışındaki disiplin cezaları, aşağıda belirtilen süreler geçtikten sonra özlük dosyasından çıkarılabilir.

Disiplin cezası almış olan kişiler;

- Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren 5 (beş) yıl,
- Diğer cezaların uygulanmasından itibaren 10 (on) yıl sonra atamaya yetkili amire başvurarak verilmiş olan cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilirler.

Disiplin cezası almış olan kişilerin, yukarıda yazılı olan süreler içerisindeki davranışları, bu isteği haklı kılacak nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar özlük dosyalarına işlenir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının özlük dosyasından çıkarılabilmesi için karar verilmeden önce ayrıca disiplin kurulunun mütalâasının alındıktan sonra yukarıdaki hüküm uygulanır.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği

Disiplin soruşturması ve cezaları hakkında çeşitli hükümler

MADDE 34- (1) Kesinleşmiş disiplin cezaları, kanuni düzenleme ile yargı kararlarının gerektirdiği durumlar hariç başka bir idari işlemle geri alınamaz, değiştirilemez veya ortadan kaldırılamaz.

(2) Başka kamu idaresine atanan memurlar hakkında daha önce görev yaptığı kamu idarelerinde yetkili disiplin amiri veya kurullarınca verilen disiplin cezaları ve soruşturma dosyaları, verilmiş cezaların uygulanabilmesi için ilgililerin görev yaptığı kamu idarelerine gönderilir.

(3) Hakkında açılan disiplin soruşturması devam ettiği sırada, ölüm hâli hariç olmak üzere, herhangi bir sebeple memuriyeti sona erenlerin soruşturmaları tamamlanır. Soruşturma sonucunda 657 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikteki usul ve esaslar çerçevesinde kesinleşen disiplin cezaları ilgililere tebliğ edilir ve karar özlük dosyasına konulur. Bu durumda olanların tekrar memuriyete dönmeleri durumunda verilmiş olan ceza uygulanır.

7. Disiplin Cezası Vermeye Yetkili Amir ve Kurullar

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/Ç)

- a) Uyarma ve kınama cezaları sıralı disiplin amirleri tarafından, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından verilir.
  - b) Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları kişinin görevli olduğu birimdeki disiplin kurulu kararı ile verilir.
  - c) Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.
  - d) Rektörler, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri ve dekanlar hakkında aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.
  - e) ... Bu kapsamda yapılan soruşturmalar sonucunda verilecek cezalar Yüksek Disiplin Kurulunca verilir.
- Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.
  - Disiplin cezası verme yetkisi devredilemez.
  - Disiplin kurulları gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten (vekaleten) dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Yasal dayanak: 2547sayılı Kanun Madde 53-D

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir. Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.

8. Disiplin Kurullarının Teşekkülü

Yasal dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/E

- ✓ Yüksek Disiplin Kurulu Yükseköğretim Genel Kuruludur.
- ✓ Üniversite disiplin kurulu üniversite yönetim kuruludur. Üniversiteye bağlı birimlerin yönetim kurulları disiplin kurulu olarak görev yapar. Rektörlüğe bağlı birimlerdeki disiplin kurulu; akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üstü kadrolarda bulunanlar için rektör yardımcısı başkanlığında üniversite yönetim kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör ünvanlı dört öğretim üyesinden, memurlar için ise Genel Sekreterin başkanlığında, Hukuk Müşaviri ile Personel Dairesi Başkanından oluşur.

2547 Sayılı Kanun Madde 53/E

Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar.

Herhangi bir sebeple disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler eşdeğer ünvana sahip öğretim üyeleri arasından senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır.

9. Karar Süresi

Yasal dayanak: 657 sayılı Kanun Madde 128

- Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına, soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren en geç 15 (on beş) gün içinde karar vermek zorundadırlar.
- Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 (on beş) gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.
- Kamu görevinden çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, Yüksek Disiplin Kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği

Karar süreleri

Madde 31: (4) Disiplin cezası tekliflerinin disiplin kurulları veya yüksek disiplin kurullarınca reddedilmesi hâlinde, ceza vermeye yetkili amirlerce, ret kararlarının alındığı tarihi izleyen on beş gün içinde ...sayılı Kanun ile bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uyulmak kaydıyla başka bir disiplin cezası verilebilir.

(5) İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren otuz gün içinde kararlarını vermek zorundadır.

10. Yüksek Disiplin Kurulu'nun Karar Alma Usulü

Yasal dayanak: 657 sayılı Kanun Madde 129

Yüksek Disiplin Kurulu kendisine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördüğü takdirde, ilgilinin özlük dosyasını ve her nevi ilgili resmi evrakları incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

VI. BÖLÜM

GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA TEDBİRİ

1. Görevden Uzaklaştırma

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/B)

Kamu hizmetinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülen üst kuruluşlar ile yükseköğretim kurumu yöneticileri, öğretim elemanları, memurlar ve diğer personel hakkında soruşturmanın herhangi bir safhasında alınabilen ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri disiplin veya ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında üç ay süreyle alınabilir. Soruşturmayı yürütenler görevden uzaklaştırmayı teklif edebilirler. Bu sürenin bitiminde tedbir kararının alınmasına ilişkin sebeplerin devam etmesi halinde tedbir her defasında üç ay uzatılabilir.

2. Yetkili Makam

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/B)

Görevden uzaklaştırmaya yetkili kişi atamaya yetkili amirdir.

3. Görevden Uzaklaştıran Yetkilinin Sorumluluğu

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/B)

Görevinden uzaklaştırılanlar hakkındaki soruşturmaya, görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 (on) iş günü içinde başlanması şarttır.

Bu süre içinde soruşturmaya başlamayan ve bu işlemi keyfi olarak veya garaz ya da kini dolayısı ile yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılacak yetkililerin; hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

4. Görevden Uzaklaştırılanların Hak ve Yükümlülüğü

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/B)

Görevden uzaklaştırılanlara; uzaklaştırıldıkları süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Ayrıca kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya da devam ederler.

Görevinden uzaklaştırılanlar hakkında göreve tekrar başlatılmalarının zorunlu olduğu hallerden biri gerçekleşirse söz konusu kişilerin kesilmiş olan üçte bir aylıkları kendilerine ödenir. Bundan başka görevden uzakta geçirdikleri süre; derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin dereceye yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak ve akademik yükselme için gerekli bekleme süresinden sayılmak suretiyle değerlendirilir.

5. Tedbirin Kaldırılması

(Yasal Dayanak: 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/B)

- Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır.
- Görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakla beraber, soruşturma sonunda yetkili makam veya mercilerce hakkında kamu görevinden çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler ile ceza kararından evvel haklarındaki disiplin soruşturması af ile kaldırılanlar, bu kararların kesinleşmesi üzerine veya tedbir süresinin dolması hâlinde derhal göreve iade edilirler.
- Kişinin görevi başında kalmasının, soruşturmanın devamına engel olmadığı hallerde görevden uzaklaştırma tedbiri süresi dolmadan da kaldırılabilir.

6. Göreve Tekrar Başlatılmasının Zorunlu Olduğu Haller

Yasal Dayanak: 2547 Sayılı Kanun Madde 53/B

Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakla beraber, soruşturma sonunda yetkili makam veya mercilerce hakkında kamu görevinden çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler ile ceza kararından evvel haklarındaki disiplin soruşturması af ile kaldırılanlar, bu kararların kesinleşmesi üzerine veya tedbir süresinin dolması hâlinde derhal göreve iade edilirler.

Yasal Dayanak: 657 sayılı Kanun Madde 143

Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce:

- a) Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler;
- b) Yargılamanın men'ine veya beraatine karar verilenler;
- c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar;
- ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler;

Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

7. Amirin Takdiri

Yasal Dayanak: 2547 Sayılı Kanun Madde 53/B

Kişinin görevi başında kalmasının, soruşturmanın devamına engel olmadığı hallerde görevden uzaklaştırma tedbiri süresi dolmadan da kaldırılabilir.